

Віталій М. Собчишин, Аліна С. Олійник, Олег І. Хухра

АДАПТИВНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ У СТРАТЕГІЧНОМУ РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

У статті викладено результати дослідження теоретичних засад адаптивного управління витратами у контексті стратегічного розвитку потенціалу підприємств агропродовольчої сфери в умовах інноваційних трансформацій. Обґрунтовано, що адаптивний підхід до управління витратами відрізняється від традиційного за логікою прийняття управлінських рішень, характером планування, реакцією на зміни зовнішнього середовища, сприйняттям структури витрат, цілями управління, часовим горизонтом, інструментарієм, рівнем інтеграції зі стратегією підприємства.

Встановлено, що адаптивне управління витратами забезпечує гнучку їх диференціацію залежно від ефективності й стадії реалізації інновацій, формуючи передумови для підвищення економічної доцільності технологічного оновлення та мінімізації інноваційних ризиків. У стратегічному вимірі такий підхід сприяє узгодженню інноваційних ініціатив із ресурсними можливостями підприємства та його довгостроковими цілями розвитку. Підкреслено, що інтеграція фінансових і нефінансових параметрів управління (технологічних, екологічних, організаційних, інформаційних) підвищує системність прийняття управлінських рішень і зміцнює здатність агропродовольчих підприємств до сталого та конкурентоспроможного розвитку.

Результати обґрунтування ключових відмінностей традиційного та адаптивного підходів до управління витратами, а також ролі адаптивного управління витратами у стратегічному розвитку потенціалу підприємств агропродовольчої сфери в умовах інноваційних трансформацій стали підґрунтям для формування сукупності базових принципів такого управління. До них віднесено гнучкість, системність, превентивність, варіативність управлінських рішень, економічна доцільність, інтеграція фінансових і нефінансових параметрів, орієнтація на результат і цінність, безперервність і зворотній зв'язок, адаптація до галузевої специфіки.

Ключові слова: адаптивне управління, витрати, стратегічний розвиток, потенціал, конкурентоспроможність, інновації, підприємство, агропродовольча сфера.